

REVU

- et vejledningsprojekt

MANUAL

Vejledning af marginaliserede unge

- en vejlederuddannelse i netværk

Indholdsfortegnelse

Baggrund for projektet	3
Hvem henvender publikationen sig til.....	3
Behov	4
Udviklingsprojekt med støtte fra Den Europæiske Socialfond	4
Målsætninger, hvad lykkedes?	5
Organiseringen af projektet.....	5
Hvem er institutionerne og deltagerne?.....	7
Projektforløb	7
Opstartskonference.....	9
Kvalificeringsforløb	9
Jagtdage.....	9
Temadage.....	11
God vejledningspraksis	13
Afprøvning	14
Organisatorisk implementering	15
Netværkets størrelse og kvalitet	15
Opsummering	16
Hvad virkede rigtig godt, hvad virkede mindre godt i kvalificeringsforløbet	16
Netværket i fremtiden.....	16
Henvisninger	17
Links	17
Rapporter og litteratur	17
God vejledningspraksis	18

Baggrund for projektet

Hvem henvender publikationen sig til

Denne publikation henvender sig til alle institutioner og organisationer, som har marginaliserede eller marginaliseringstruede unge som en væsentlig målgruppe. Den henvender sig også til ledere, undervisere og vejledere, der arbejder med eller ønsker at arbejde med kompetenceudvikling i forhold til vejledning af marginaliserede unge. Vejledere skal her forstås bredt, som alle der i deres profession befinder sig i situationer, hvor de skal vejlede marginaliseringstruede unge til arbejdsmarkedet eller uddannelse.

Behov

Alle, der i deres profession arbejder med unge under 25 år som er truede af marginalisering, oplever et stort behov for viden om, hvordan man kan vejlede denne gruppe unge i en arbejdsmarkedsrettet og uddannelsesorienteret vejledning eller udslusning. Især andelen af unge med anden etnisk baggrund udgør en stadig større gruppe af unge, som trues af fastholdelse som ufaglærte. De marginaliseringsstruede unge vil i fremtiden have stadig vanskeligere ved at få og fastholde et job, samtidig med at rekrutteringsgrundlaget på arbejdsmarkedet mindskes. Baggrunden for disse unges marginaliserede situation er kompleks, og derfor er vejledning af denne gruppe særlig vanskelig og kræver en omfattende koordination. Imidlertid er det typisk sådan, at selv om der hos de, der fungerer som vejledere i mange tilfælde ofte er en bred erfaring og kompetence i at vejlede, så er den kompetence typisk karakteriseret ved at være en individuel ekspertise og ikke organisatorisk eller institutionel, og frem for alt ikke regional, hvilket er en barriere for en koordineret vejledning af gruppen.

Blandt de, der fungerer som vejledere for marginaliserede eller marginaliseringsstruede unge, er en del uddannede vejledere, mens andre (fx undervisere) trækker på deres personlige erfaringer og kompetencer, når de vejleder. Generelt er det gældende, at vejlederne/underviserne har behov for yderligere kvalificering i forhold til at kunne anvende anerkendte vejledningsfaglige metoder og teknikker. Samtidig har de behov for en kvalificering i forhold til at arbejde i netværk samt at kunne udvide dette med henblik på, at der netop kan finde en koordineret regional vejledning sted. Behovet for at vide, hvad der er god praksis på vejlednings- og udslusningsområdet er enormt.

Udviklingsprojekt med støtte fra Den Europæiske Socialfond

På denne baggrund har Produktionsskolen Nordsjællands Uddannelsescenter med støtte af Den Europæiske Socialfond igangsat et udviklingsprojekt, som har haft som målsætning

- at udvikle et ikke-formelt uddannelsesforløb for undervisere og vejledere i vejledningsfaglige metoder og teknikker
- at udvikle et nordsjællandsk regionalt netværk af personer, der vejleder marginaliserede/marginaliseringsstruede unge

Denne manual beskriver uddannelsesforløbet og netværket, og det er vores håb, at andre regioner vil kunne finde inspiration til kompetenceudvikling og netværksdannelse blandt de undervisere og vejledere, der vejleder marginaliserede/marginaliseringsstruede unge i denne manual.

Manualen er udarbejdet af konsulentfirmaet ARGO (www.argo.dk) i samarbejde med Produktionsskolen Nordsjællands Uddannelsescenter. Konsulentfirmaet ARGO har i samarbejde med projektets styregruppe etableret og gennemført uddannelsen og har samtidig fungeret som proceskonsulenter på vejledningsnetværket.

Projektet hedder REVU (Regional Erfaringsspredning omkring Vejledning og Udslusning). Oplysninger om projektet og dets resultater kan indhentes på projektets portal: www.revu.dk. Projektets kontaktperson er forstander Jesper Lübbert, Produktionsskolen Nordsjællands Uddannelsescenter (NUC) www.pnuc.dk.

Målsætninger, hvad lykkedes?

Evalueringen af projektet viser, at både netværket og især uddannelsesdelen har kunnet leve op til de fleste af sine målsætninger.

Projektet følger målsætningen om at beskæftige sig specifikt med målgruppen af marginaliserede / marginaliseringstruede.

Dog er der sket en glidning fra et bredt regionalt projekt til et mere sektorbestemt projekt.

Projektparterne anbefales at arbejde strategisk videre med udvikling af institutionel kompetence som et led i deres fremtidige bestræbelser på kvalificering af vejledningsindsatsen samt af konsolidering / udbygning af regionalt netværk.

Organiseringen af projektet

Projektet har udgangspunkt i en række institutioner, hvis elever i mange tilfælde er truet af marginalisering eller som er kommet over grænsen; produktionsskolerne. Her går der unge, som for manges vedkommende er gået vild i uddannelses- og erhvervsvalg. De har et stort behov for vejledning. Faktisk har de netop typisk behov for andet end uddannelses- og erhvervsvejledning. De har meget ofte behov for personlig vejledning. Deres samlede vejledningsbehov overstiger den kompetence, som produktionsskolelærerne havde på det tidspunkt, da projektet startede. Produktionsskolerne gik derfor sammen med dels nogle erhvervsskoler, fordi disse er typiske aftagere af produktionsskoleelever, og fordi erhvervsskolerne omvendt i nogle tilfælde må erkende, at nogle af deres elever ville have bedre af en afklaringsperiode på en produktionsskole først. Desuden havde nogle ungdomsvejledninger i regionen et ønske om at deltage, dels for at få større viden om produktionsskolerne, som et tilbud til de marginaliseringstruede unge, dels fordi de ligesom de øvrige deltagere i uddannelsesforløbet gerne ville deltage i elementer i selve kvalificeringen ift. vejledningsmetoder og -teknikker.

Sammenfattende kan man sige, at hvor motivationen for produktionsskolelærerne og -forstanderne både bundede i en interesse i udvidelse af netværk og i en kvalificering på det vejledningsfaglige, så var motivationen fra de andre aktørers side primært ift. netværksdannelse, men ikke udelukkende.

Partnerskabet omkring REVU:

- Produktionsskolen Nordsjællands Uddannelsescenter (projektansvarlig), www.pnuc.dk, tlf. 47 72 43 00
- Produktionsskolen »Over Broen« www.over-broen.dk
- Produktionsskolen Sundet www.ps-sundet.dk
- Erhvervsskolen Hamlet www.ehs.dk
- Hillerød Handelsskole www.hilhan.dk
- Ungdomsvejledningen Frederiksværk Kommune www.ungdomsvejledningen.dk
- Skole- og ungdomsvejledningen Hillerød Kommune, Ndr. Banevej 6, 3400 Hillerød, tlf. 4826 6282
- AF Arbejdsmarkedscentret Frederiksværk <http://frederiksborg.af.dk/>

Man har desuden søgt samarbejde med en lang række kommuner:

- Frederikssund
- Græsted-Gilleleje
- Helsingø
- Hundested
- Jægerspris
- Skibby
- Skævinge
- Slangerup
- Stenløse
- Ølstykke

Hvem er institutionerne og deltagerne?

Deltagerne i uddannelsesforløbet har været personer, som indtager en vejlederfunktion i forhold til unge marginaliserede/marginaliseringstruede. Det drejer sig om lærere, almen lærere, forstandere på produktionsskoler, egentlige vejledere eller andre personer, der befinder sig i en formel eller uformel uddannelses- og erhvervsvejledningssituation. I praksis har deltagerne i forløbet bestået af en fast kerne på ca. 30 deltagere, der kommer fra produktionsskolerne Nordsjællands Uddannelsescenter, Produktionsskolen »Over Broen« og Produktionsskolen Sundet, der alle til daglig beskæftiger sig med marginaliseringstruede unge. Disse personer havde med få undtagelser ikke på forhånd formelle vejlederkvalifikationer og derfor heller ikke egentlig viden om fx vejlederens kompetencer, vejledningsmetoder og vejledningsetik. Ud over denne gruppe har der deltaget en mindre gruppe personer, der på anden måde er beskæftiget med vejledning af marginaliserede/marginaliseringstruede unge. En del af disse har kortere eller længere vejlederuddannelser. Men fælles for dem er et oplevet behov for yderligere kompetenceudvikling ift. vejledning af marginaliserede/marginaliseringstruede unge og ift. udbygning af netværk til uddannelses- og erhvervsvejledning. Der er tale om ungdomsvejledere, skolevejledere, studievejledere samt erhvervsvejledere.

Projektforløb

I det følgende angives projektets aktiviteter for overblikkets skyld i skematisk form. Hvis man ønsker mere detaljerede oplysninger om indholdet, kan man dels finde programmer dels detaljerede referater på www.revu.dk.

<i>Tidspunkt</i>	<i>Aktivitet</i>
Ultimo november 2002	Konference Henvendt mod en bred skare af interessenter i regionen. Formålet med konferencen var at orientere om projektet og at skabe en bred interesse for at deltage i netværket, også uden for inderkredsen af produktionsskoler.
Primo december 2002	Inspirationsdag Diskussion af god vejledningspraksis. Fastsættelse af temadagenes fokuspunkter i samarbejde med kursusholder og styregruppen.
Ultimo januar 2003	Kvalificeringsdag - forberedelse på jagten Forberedelse af besøg på relevante institutioner.

Ultimo februar 2003	Jagtdag 1 Besøgsdag på andre institutioner, hvor deltagerne i kvalificeringsforløbet i henhold til egne tematiske valg fik fortalt »gode cases« på vejledningshistorier
Primo marts 2003	Jagtdag 2 Som ovenfor
Medio april 2003	Temadag 1 Menneskesyn, værdier og vejledning
Ultimo maj 2003	Temadag 2 Konstruktivistisk tænkning og vejledning
Ultimo august 2003	Temadag 3 Samtaleteknik
Medio september 2003	Temadag 4 Vejledning, terapi og undervisning
Medio oktober 2003	Temadag 5 Empati
Ultimo november	Temadag 6 Vejledning baseret på de mange intelligenser
Ultimo november	Temadag 7 Vejledning baseret på de mange intelligenser - fortsat
Medio januar 2004	Temadag 8 Den vanskelige samtale
Primo februar 2004	Temadag 9 Multikulturel vejledning
Primo marts 2004	Temadag 10 Introduktionsdag til pilotfasen
Marts - april 2004	Afprøvning i pilotfase af gode vejledningsmetoder
Ultimo april 2004	Afslutningsseminar
Ultimo august 2004	Afsluttende konference

Opstartskonference

Projektet indledtes med en opstartskonference for en bred kreds af inviterede regionale aktører. Således deltog på den baggrund 54 deltagere fra 16 regionale institutioner og vejledningsaktører i opstartskonferencen. Kun en mindre del af deltagerne i opstartskonferencen deltog aktivt i projektet efterfølgende - enten som styregruppemedlemmer eller som deltagere i kvalificeringsforløbet. De øvrige modtog nyhedsbreve fra projektet, først pr. post, siden pr. mail efter hver temadag. Med nyhedsbrevet fulgte en åben invitation til at deltage aktivt i projektet via deltagelsen i temadagene. Og en del af deltagerne i temadagene er netop blevet gjort opmærksomme på denne mulighed for kvalificering og »net-working« via nyhedsbrevene.

Kvalificeringsforløb

Kvalificeringsforløbet bestod af dels en forberedende del, dels »opsøgende arbejde i marken« (jagtdage), dels kvalificeringsseminarer (temadage), dels en afprøvningsfase. Deltagerne var i den forberedende fase selv medbestemmende på, hvilke temaer inden for vejledning, de ønskede at arbejde med i kvalificeringsforløbet. Dette betød fx at fokuset på den særlige gruppe af unge med anden etnisk baggrund blev mindre, idet deltagerne oplevede, at en generel opkvalificering i vejledningsteknikker og -metoder med et særligt fokus på marginaliseringstruede unge, også ville kunne anvendes i forhold til unge med anden etnisk baggrund.

Den første kvalificeringsdag var en forberedelse af jagten på besøgssteder, der forventeligt kunne fortælle om vellykkede vejledningshistorier om marginaliserede / marginaliseringstruede unge.

Jagtdage

Jagtdagene var planlagt sådan, at man interviewede ressourcepersoner på besøgsstederne om deres egne eksempler på vellykkede vejledningsforløb for marginaliserede eller marginaliseringstruede unge. På forhånd havde deltagerne på forberedelsesdagen sammen i grupper prioriteret steder, de gerne ville besøge, og som havde daglig kontakt til marginaliserede eller marginaliseringstruede unge. Besøgene gav en række positive historier, men ikke en systematisk indsigt i vejledningsteknikker og fx forskelle i vejledningsteknikker. Så på kvalificeringsdelen var udbyttet af jagtdagene begrænset. Til gengæld bidrog besøgene til en større indsigt hos deltagerne i, hvor forskelligt vejledning kan forløbe, og ikke mindst en indsigt i hvilke tilbud der er til marginaliserede eller marginaliseringstruede unge. Dog skal det siges, at ikke alle deltagere besøgte alle steder.

Institutioner der blev besøgt på jagtdagene

- Erhvervsskolen Hamlet
- Skole- og ungdomsvejledningen Hillerød Kommune
- Sprogskolen Hillerød
- VUC Hillerød
- Ungdomsvejledningen Frederikssund
- Gadeteamet Frederikssund
- Skansegården Hillerød
- Springbrættet Hillerød
- Skanseskolen Hillerød
- Aktiveringsprojekt Frederikssund
- Bo/opholdsstedet Godhavn

Hensigten var desuden, at jagtdagene skulle fungere som kontaktskabelse via besøg på relevante institutioner på jagtdagene, der således også fungerede som en form for træning i netværksskabelse. Besøgene har været en stor succes blandt deltagerne og har haft en meget stor betydning for en udvidelse af deltageres netværk. Der er adskillige eksempler blandt de interviewede på deltagere, der nu har et bredere og brugbart netværk uden for produktionsskolesektoren. En erfaring er dog, at besøgsstederne måske skulle have haft en større geografisk spredning, sådan at de primært har ligget i denne skoles opland. Som en målsætning i projektet indgår, at deltagerne opnår en øget kompetence i at arbejde med og selv udvide netværk. Besøgene har i et vist omfang befordret en generel kompetence til selvstændigt at indhente informationer fra potentielle kontakter.

På www.revu.dk kan man læse udvalgte historier fra jagtdagene.

”Godt at se andre institutioner og høre hvordan de gør”

”...Bl.a. besøget på Springbrættet gav nye vinkler på særligt ressourcetsvage elever; det viste sig at vi har haft elevsammenfald. Vi har nu en dialog omkring ind- og udslusning som følge af besøget”

”Det er lettere at vejlede en elev, når man har set andre steder og kender andre muligheder”

”Jagtdagene har været en gigantsucces. Vi har fået samarbejde med misbrugscentret og sprogcentret”

Temadage

Hvad var særligt vellykket af metoder og temaer?

11. april 2003	1	Menneskesyn, værdier og vejledning Forholdet mellem menneskesyn og vejledningsudførelsen. Øget bevidsthed omkring eget menneskesyns indvirkning på vejledningen.
23. maj 2003	2	Konstruktivistisk tænkning og vejledning Kendskab til hvad konstruktivistisk vejledning er, samt forholder sig til den vejledningsform i deres egen praksis.
29. aug. 2003	3	Samtaleteknik Samtaleteknikker som bruges i vejledning. Introduktion til og afprøvning af konkrete teknikker.
17. sep. 2003	4	Vejledning, terapi og undervisning Grænselandet mellem vejledning, terapi og undervisning udforskes. Deltagerne identificerer og formulerer egne grænser for deres vejledningspraksis i relation til terapi/undervisning.
10. okt. 2003	5	Empati I vejledning er empati fra vejlederen central. Empatibegrebet udforskes og afprøves i forskellige øvelser for at styrke egen empati.
27-28. nov. 2003	6 7	Vejledning baseret på de mange intelligenser (MI-vejledning) Forskellige former for MI-vejledningsredskaber og metoder præsenteres og afprøves.
13. jan. 2004	8	Den vanskelige samtale Forskellige måder at præsentere vanskelige budskaber på, sådan at det virke mindst muligt ubehageligt på såvel vejledningsøgende som vejlederen.

6. feb. 2004	9	Multikulturel vejledning De multietniske aspekter i vejledningen udforskes med henblik på udvidelse af interkulturelle kompetencer i vejledningen.
12. marts 2004	10	Introduktion til pilotfasen Påbegyndelse af beskrivelse af vellykket vejledningsforløb. Forberedelse på erfaringsopsamling.
2. april 2004	11	Der arbejdes med indholdet i pilotfasen Status og tilbagemeldinger på beskrivelsesarbejdet
30. april 2004	12	Historiefortællinger og refleksioner over egne/hinandens fortællinger samt plenum-evaluering

Temadagenes indhold omhandlede forskellige aspekter af vejledningspraksis. Formen vekslede mellem oplæg, gruppearbejder, øvelser og plenumdebatter. Fagligt har temadagene fungeret sådan, at de har givet begrebsafklaringer, refleksioner og fælles referencerammer omkring vejledningen, som er en forudsætning for udvikling af udviklingspraksis på skoleniveau. Forskellige deltagere har fremhævet forskellige temadage som mest udbytterige, men MI-vejledning, empati og multikulturel vejledning har flere peget på som meget udbytterige. Da de fleste deltagere kom fra produktionsskoleverdenen, prægede det tema-

"Temadagene har været af høj kvalitet, været givtige og haft enorm relevans"

"Vi har fået større fælles viden, det har vi ikke haft før"

"Multikulturel vejledning gav overskrifter på emner. Den efterfølgende omsættelse til egne elever virkede!"

"Jeg kan kun sige det har været utroligt interessant. Empatidagen startede teoretisk tungt, men blev meget spændende da vi selv kom i sving"

dagene i retning af fokus på personlig vejledning, idet det var her de så deres største udfordringer.

Dette var i overensstemmelse med deltagerne fra andre institutioner. Det øgede fokus på personlig vejledning understøtter særligt vejledningen af marginaliserede/ marginaliseringstruede unge, som typisk har andre barrierer end uafklarethed i deres vej mod uddannelse/erhverv.

Kursusholder har til perioderne ind imellem temadagene stillet nogle opgaver til løsning på projektets portal. Deltagerne har kun i meget ringe udstrækning arbejdet med disse opgaver. Det skyldes til dels begrænset teknologisk adgang på flere institutioner, dels manglende sammenhængende tid, dels manglende institutionel prioritering.

Der er en vis sandsynlighed for, at det faglige udbytte fra temadagene, kunne være anvendt i praksis i et større omfang end rapporteret fra deltagerne. Det som følge af manglende decentral organisatorisk struktur til afprøvnings-/refleksionsopgaverne mellem temadagene. Med det resultat, at oplægsholder til sidst opgav denne kobling til praksis.

På den anden side udtrykker deltagerne selv tilfredshed med udbyttet. Flere har desuden udtrykt, at de individuelt har arbejdet med temaerne i deres vejledning i mellem temadagene.

»Den vanskelige aftale har vi afprøvet - det virkede!«

I begyndelsen af temarækken søgte deltagerne ind i grupper sammen med andre fra egen skole. Dette blev efterhånden ændret til at man skulle søge gruppesammensætninger med deltagere fra forskellige institutioner. Efterfølgende har flere deltagere udtrykt at faste tværinstitutionelle gruppe ville have styrket det personlige kendskab til deltagere fra andre institutioner. Den store variation i gruppedannelserne hæmmede netværksdannelse på det personlige plan, men formodes dog at have styrket bredden i netværksdannelsen på institutionelt plan.

Kun nogle af de interviewede deltagerne oplever, at de får større indsigt i uddannelsestilbuddene på andre institutioner via dette projekt. Alligevel udtrykkes der imidlertid fra deltagerside blandt de interviewede produktionsskolelærere ikke ønske om at udvide netværket yderligere, fordi man oplever, at behovet for netværk omkring uddannelses- og erhvervsvejledning er dækket, som det er nu enten via dette projekt eller via lokale netværk .

God vejledningspraksis

En vigtig intention i projektet har været ønsket om at »mainstreame« gode vejledningsmetoder. Derfor havde man formuleret en intention om at kortlægge en række cases, der beskriver et vellykket vejledningsforløb, baseret på de teknikker, som deltagerne i udviklingsprojektet har arbejdet med på kvalificeringsforløbet. I praksis var det samtlige lærere fra de tre deltagende produktionsskoler, som hver beskrev et vellykket vejledningsforløb. Forløbene blev udarbejdet i pilotfasen i marts-april 2004. Produktionsskolesektoren er karakteriseret ved en målgruppe af netop marginaliseringstruede / marginaliserede unge og ved at vejledning foregår i hverdagen i form af uformel vejledning og rådgivning. Nogle skoler har ansat formelle vejledere, men i hverdagen er det under alle omstændigheder den enkelte underviser, der skal give en » vejledning, der indeholder mulighed for afklaring, udvikling og perspektivering af personlige, sociale og faglige kompetencer.«¹

¹ Bekendtgørelse om indhold og tilrettelæggelse af produktionsskoletilbud m.v.

Modsat de fleste undervisere fra andre uddannelsesinstitutioner har produktionsskolelærerne altså en enorm erfaring med uformel vejledning af marginaliseringstruede/marginaliserede unge. Omvendt har de typisk ikke en vejledningsuddannelse at støtte sig til i den daglige vejledning. Formålet med at underviserne skulle udvælge og beskrive et selvoplevet vejledningsforløb var, at de dels selv fik lejlighed til i praksis at afprøve og samtidig reflektere over de vejledningsteknikker, som de havde arbejdet med på kvalificeringsforløbet, dels at deres erfaringer med disse teknikker kunne blive videreformidlet til en større kreds af uformelle vejledere af marginaliseringstruede/marginaliserede unge (mainstreaming).

I publikationen »Uformel vejledning - 7 fortællinger« kan man se disse beskrevne og reflekterede vejledningsforløb. I disse cases har vi forsøgt at tydeliggøre, hvordan underviserens vejledningsteknikker og refleksioner undervejs kan hjælpe eleven i processen til selv at træffe nogle valg, der er hensigtsmæssige for ham/hende selv. Vi håber, at disse erfaringer på denne måde kan være til gavn ikke kun for andre produktionsskolelærere, men i det hele taget for andre undervisere, der arbejder med marginaliseringstruede/marginaliserede unge. I publikationen præsenteres et udvalg, der både repræsenterer det »klassiske« vejledningsforløb og de mere problematiske, som der i sagens natur er mange af i arbejdet med denne målgruppe.

Som en hjælp til arbejdet med at beskrive de selvvalgte vejledningsforløb tog deltagerne som nævnt naturligt udgangspunkt i den temarække, som kvalificeringsforløbet bestod i, dels (et valg imellem) to skabeloner, nemlig enten en skematisk eller prosabaseret form.

Afprøvning

Underviserne havde godt en måned hvori de udvalgte og beskrev et vejledningsforløb parallelt med vejledningen af eleven. Alle undervisere indgik i et team, der gav hinanden sparring på beskrivelserne, efterhånden som arbejdet skred frem.

På det afsluttende fortællerseminar delte underviserne sig op i tværinstitutionelle teams, hvor de genfortalte deres vejledningshistorier og derefter blev interviewet omkring deres overvejelser, og efter-refleksioner afsluttende med en kompetenceanalyse af egen vejledningsindsats.

Syv af fortællingerne er efterfølgende blevet anonymiseret og udgivet i »Uformel vejledning - 7 fortællinger« som bl.a. kan findes på www.rev.u.dk eller rekvireres hos Produktionsskolen Nordsjællands Uddannelsescenter post@pnuc.dk.

Arbejdsformen har været banebrydende for skolernes skriftlige dokumentationsarbejde og vil blive gentaget i arbejdet med institutionel implementering af god praksis på NUC.

Organisatorisk implementering

En af målsætningerne med projektet er at skabe en bedre koordineret regional indsats om målrettet udvikling i forhold til målgruppen. I denne sammenhæng er det derfor af betydning, at den vejledning, der forgår, ikke kun er en individuel ekspertise, men at den også er både systematiseret, institutionaliseret og regional.

Der blev formuleret en strategi som udnyttede skolernes teamstruktur i implementeringen af institutionel kompetence. Det enkelte team anvender den metode, der har været anvendt under pilotfasen. Hver lærer i teamet laver beskrivelser af vejledningsforløb som herefter vil blive gennemgået, analyseret og diskuteret mht. indhold og teknikker. De analyserede vejledningsforløb bliver det enkelte teams bidrag til den fælles opsamling af den institutionelle vejledningskompetence. Herefter foretages en erfaringsudveksling mellem teamene, og den erfaringsudveksling vil blive opsamlet, og med baggrund i den vil der blive lave en samlet beskrivelse af skolens vejledningskompetence.

Udover at arbejde på institutionsniveau, arbejdes der også strategisk med en model, der gør at udveksling af viden og teknikker også bredes til de andre produktionsskoler der indgår i samarbejdet. Samtidigt er det intentionen, at erfaringerne synliggøres andre vejledningsfunktioner, der ligeledes arbejder med den marginaliserings truede målgruppe.

Netværkets størrelse og kvalitet

Netværket kan kategoriseres i tre kategorier som består af 1). Medarbejderne ved de 3 produktionsskoler i regionen som har deltaget i kvalificeringsforløbet samt de få fra henholdsvis ungdomsrådgivningen, AF og erhvervsskolerne som deltog i mindre omfang 2). Styregruppen med repræsentanter fra kommuner, ungdomsvejledningen og erhvervsskolerne samt 3). De tre skolars ad hoc netværk i forbindelse med vejledningen - herunder de institutioner som blev besøgt på jagtdagene.

På medarbejderniveau er der bygget nye personlige kontakter, men samtidig beklages det, at repræsentationen af ikke-produktionsskole medarbejdere var utilstrækkelig.

Forklaringen herpå er primært ressourceknaphed og struktur på erhvervsskolerne og i kommunerne. Projektet har såvel kommuner som erhvervsskolerne anset for både relevant og kvalificeret, men alligevel har tiden/strukturen begrænset deltagelsen herfra.

Det anbefales, at man ved netværksdannelse af denne størrelse sikre sig institutionel opbakning fra topledelsen i de tilknyttede institutioner.

På styregruppeniveau er produktionsskolerne knyttet tættere til erhvervsskolerne og ungdomsvejledningen som følge af samarbejdet i projektet. Desuden har

det givet anledning til indtrædelse i andre regionale vejledningsfora i regionen. Styregruppen har intentioner om at fortsætte som netværksgruppe efter projektafslutning.

De første initiativer til kortlægning af produktionsskolernes vejledningsnetværk er taget. Bl.a. er der lagt en ressourcepersonliste og en liste over regionens SSP-konsulenter ud på projektets hjemmeside www.revu.dk.

Opsummering

Hvad virkede rigtig godt, hvad virkede mindre godt i kvalificeringsforløbet

Jagtdagene viste sig at være en effektiv og aktiv måde at skabe netværk på, som let kan implementeres i institutionernes ordinære udviklingstiltag.

Indhold og form på temadagene virkede efter hensigten. Der var stor tilfredshed med forløbet, trods det at hjemmeopgavedelen aldrig rigtig kom i gang.

Portalen virkede efter hensigten med hensyn til informationsspredning og koordinering, men kom ikke til at fungere som tværinstitutionelt diskussionsrum for projektdeltagerne. Der kom forsvindende få indlæg i denne del af portalen.

Modellen med skabeloner, huskeliste og fortællerseminar i forbindelse med dokumentationen af god praksis viste sig at være så brugbar at den vil blive model for den institutionelle implementeringsstrategi for NUC.

Arbejdet med skriftlige beskrivelser af god praksis kan anskues som et potentielt startskud til skolernes fremtidige dokumentation af vejledningsindsatsen.

Netværket fik ikke helt den tilsigtede institutionsmæssige bredde i kvalificeringsforløbet, trods en fleksibel tilvalgsmulighed. Det skyldes ressource- og strukturproblematikker hos flere institutioner.

Netværket i fremtiden

Netværket mellem projektaktørerne er styrket sådan, at man er blevet mere opmærksomme på produktionsskolerne hos regionens øvrige vejledningsaktører.

De tre produktionsskoler har fået styrket båndene på underviserniveau, sådan at man erfaringsudveksler og søger faglig støtte hos hinanden.

Overblikket over aktører er ved at blive styrket ved ressourcepersonliste på projektets hjemmeside.

Sidst er der knyttet nye og tættere fremadrettede kontakter på institutionsniveau som følge af projektet.

Henvisninger

Links

Regional Erfaringsspredning omkring Vejledning og Udslusning: www.revu.dk

Produktionsskolernes officielle hjemmeside: www.produktionsskoler.dk

Projektet »Kvalitet i ungdomsvejledningen« på Frederikssund Ungdomsskole: www.ungevejledning.dk

Foreningen for produktionsskoler og produktionshøjskoler: www.fpp.dk

ONE-STOP-SHOP Et vejledersamarbejde i Frederiksværk Kommune: www.ungdomsvejledningen.dk

KL om Ungdommens Uddannelsesvejledning: www.kl.dk/uu

Undervisningsministeriet om Ungdommens Uddannelsesvejledning
www.uvm.dk/vejl/ungvej.htm?menuid=75

MI-Danmark www.mi-danmark.dk

Rapporter og litteratur

www.uvm.dk -FoU-publikationer.. bl.a. »Multikulturel vejledning« og »Hvad virker?« - erfaring om uddannelse til flere unge.

www.se.dk Forlaget Studie og Erhverv; vejledningsprodukter og job database etc.

www.revu.dk Evalueringsrapport af REVU

Mads Ole Dall & Solveig Hansen »Slip anerkendelsen løs«. Frydenlund 2001

Knud Illeris »Læring«. Roskilde Universitets Forlag 1999

Knud Illeris, Naomi Katznelson, Birgitte Simonsen og Lars Ulriksen »Ungdom, identitet og uddannelse«. Roskilde Universitets Forlag 2002

Iben Jensen »Interkulturel kommunikation i komplekse samfund«. Roskilde Universitets Forlag 1998

R. Vance Peavy »Konstruktivistisk vejledning« RUE 1998

Finn Skårderud »Uro« Tiderne Skifter 2001

Reinhard Stelter (red) »Coaching - læring og udvikling«. Psykologisk Forlag 2002

Jan Tønnesvang »Selvet i pædagogikken«. Klim 2002

Peter Vig, Jan Hansen (red) »De smalleste skuldre« Arbejdsmarkedsstyrelsen 2001

»Fortællinger om unge i klub« UFC Unge 2002.

God vejledningspraksis

»Uformel vejledning - 7 fortællinger«. Denne guide til gode vejledningsteknikker baseret på god vejledningspraksis af marginaliseringstruede/marginaliserede unge kan fås ved henvendelse til Produktionsskolen Nordsjællands Uddannelsescenter post@pnuc.dk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Den Europæiske Socialfond

